

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 23. januarja 2018 *

„Predhodno odločanje – Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Okvirni sklep 2002/584/PNZ – Evropski nalog za prijetje – Postopki predaje med državami članicami – Razlogi za obvezno neizvršitev – Člen 3, točka 3 – Mladoletniki – Zahteva, da se preveri minimalna starost za kazensko odgovornost, ali posamična presoja dodatnih pogojev, ki jih določa pravo izvršitvene države članice, da je v konkretnem primeru zoper mladoletnika mogoč kazenski pregon ali obsodba“

V zadevi C-367/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo hof van beroep te Brussel (višje sodišče v Bruslju, Belgija) z odločbo z dne 23. junija 2016, ki je na Sodišče prispela 5. julija 2016, v postopku v zvezi z izvršitvijo evropskega naloga za prijetje, izdanega za

Dawida Piotrowskega,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, A. Tizzano (poročevalec), podpredsednik, R. Silva de Lapuerta, predsednica senata, M. Ilešič, L. Bay Larsen, J. Malenovský, E. Levits, C.G. Fernlund in C. Vajda, predsedniki senatov, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, sodnika, C. Toader, sodnica, S. Rodin, F. Biltgen, sodnika, in K. Jürimäe, sodnica,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: M.-A. Gaudissart, namestnik sodnega tajnika,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. junija 2017,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za belgijsko vlado C. Pochet, L. Van den Broeck, C. Van Lul in N. Cloosen, agentke,
- za Irsko A. Joyce in J. Quaney, agenta, skupaj z J. Fitzgeraldom, BL,
- za francosko vlado D. Colas in R. Coesme, agenta,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z L. Ventrello, avvocato dello Stato,
- za poljsko vlado B. Majczyna in J. Sawicka, agenta,
- za romunsko vlado R. Mangu, M. Chicu in E. Gane, agentke,

* Jezik postopka: nizozemščina.

– za Evropsko komisijo R. Troosters in S. Grünheid, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 6. septembra 2017

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3, točka 3, Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24) (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2002/584).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru postopka v zvezi z izvršitvijo evropskega naloga za prijetje, ki ga je Sąd Okręgowy w Białymstoku (okrožno sodišče v Białymstoku, Poljska) 17. julija 2014 izdalo za Dawida Piotrowskega, v Belgiji.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah od 5 do 7 Okvirnega sklepa 2002/584 je navedeno:
 - „(5) Zastavljeni cilj Unije, da postane območje svobode, varnosti in pravice, prinaša odpravo postopka izročitve med državami članicami in njegovo nadomestitev s sistemom predaje oseb med pravosodnimi organi. Nadalje uvedba novega poenostavljenega sistema predaje osumljenih ali obsojenih oseb zaradi kazenskega pregona ali izvršitve kazni omogoča, da se odpravijo sedaj zapleteni in zamudni postopki izročitve. Tradicionalno sodelovanje, ki je doslej vladalo med državami članicami, bi moralo [biti], v območju svobode, varnosti in pravice, v kazenskoopravnih zadevah nadomestiti sistem [nadomeščeno s sistemom] prostega pretoka pravosodnih odločitev, ki obsegajo odločitve pred izrekom kazni in pravnomočne odločbe.
 - (6) Evropski nalog za prijetje, kot ga predvideva ta okvirni sklep, je na področju kazenskega prava prvi konkretni ukrep izvajanja načela medsebojnega priznavanja, o katerem je Evropski svet navedel, da je ‚temeljni kamen‘ pravosodnega sodelovanja.
 - (7) Ker cilja o nadomestitvi sistema večstranske izročitve oseb, ki se je oblikoval na podlagi Evropske konvencije o izročitvi z 13. decembra 1957, ni mogoče zadostno uresničiti z enostranskim delovanjem držav članic in ga je torej, zaradi njegovega obsega in učinkov, lažje uresničiti na ravni Unije, lahko Svet sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 2 [EU] in člena 5 [ES]. V skladu z načelom proporcionalnosti, kakor je predstavljeno v slednjem členu, ta okvirni sklep ne presega okvirov tega, kar je potrebno za uresničitev tega cilja.“
- 4 Člen 3 navedenega okvirnega sklepa določa:

„Izvršitveni pravosodni organ države članice [pravosodni organ izvršitvene države članice] (v nadaljevanju: ‚izvršitveni pravosodni organ‘) zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje v naslednjih primerih:

[...]

3. če oseba, ki je predmet evropskega naloga za prijetje, po zakonodaji izvršitvene države članice zaradi svoje starosti ne more biti kazensko odgovorna za dejanja, na katerih temelji ta nalog.“

5 Člen 15 Okvirnega sklepa 2002/584 določa:

„1. Izvršitveni pravosodni organ odloči, v časovnih rokih in pod pogoji, opredeljenimi v tem okvirnem sklepu, ali bo predal prijeto osebo.

2. Če izvršitveni pravosodni organ ugotovi, da podatki, ki mu jih je poslala odreditvena država članica, ne zadostujejo za odločitev o predaji, zahteva, da se mu nujno pošljejo potrebne dodatne informacije, zlasti v zvezi s členi 3 do 5 in členom 8, in lahko določi rok za njihovo sprejetje, pri tem pa mora upoštevati časovne roke določene v člen[u] 17.

3. Odreditveni pravosodni organ lahko izvršitvenemu pravosodnemu organu kadar koli pošlje kakršen koli dodaten koristen podatek.“

6 V uvodni izjavi 8 Direktive (EU) 2016/800 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku (UL 2016, L 132, str. 1) je navedeno:

„Kadar so otroci osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku ali so v postopku na podlagi evropskega naloga za prijetje v skladu z Okvirnim sklepom Sveta 2002/584/PNZ (v nadaljnjem besedilu: zahtevane osebe), bi države članice morale zagotoviti, da se vedno upoštevajo predvsem koristi otroka, v skladu s členom 24(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina).“

7 Člen 1 te direktive določa:

„Ta direktiva določa skupna minimalna pravila glede nekaterih pravic otrok, ki so:

(a) osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku ali

(b) v postopku na podlagi evropskega naloga za prijetje v skladu z Okvirnim sklepom 2002/584/PNZ [...].“

8 V skladu s členom 3, točka 1, navedene direktive pojem „otrok“ pomeni osebo, mlajšo od 18 let.

9 Člen 17 Direktive 2016/800, naslovljen „Postopek na podlagi evropskega naloga za prijetje“, določa:

„Države članice zagotovijo, da se pravice iz členov 4, 5, 6 in 8, členov 10 do 15 in člena 18 smiselno uporabljajo za otroke, ki so zahtevane osebe, in sicer ob prijetju v skladu s postopkom na podlagi evropskega naloga za prijetje v izvršitveni državi članici.“

Belgijsko pravo

10 Člen 4, točka 3, wet betreffende het Europees aanhoudingsbevel (zakon o evropskem nalogu za prijetje) z dne 19. decembra 2003 (*Belgisch Staatsblad* z dne 22. decembra 2003, str. 60075, v nadaljevanju: zakon o evropskem nalogu za prijetje) določa, da „[se] izvršitev evropskega naloga za prijetje [...] zavrne [...], če oseba, ki jo ta nalog zadeva, po belgijski zakonodaji zaradi svoje starosti ne more biti kazensko odgovorna za dejanja, na katerih evropski nalog za prijetje temelji“.

- 11 Člen 36 wet van betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade (zakon o varstvu mladoletnikov, obravnavi mladoletnikov, ki so storili dejanje, opredeljeno kot kaznivo, in odpravi škode zaradi tega dejanja) z dne 8. aprila 1965 (*Belgisch Staatsblad* z dne 15. aprila 1965, str. 4014) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: zakon o varstvu mladoletnikov), določa:

„Jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) odloča o:

[...]

4. zahtevah državnega tožilstva glede oseb, obtoženih zaradi dejanja, ki je opredeljeno kot kaznivo in je bilo storjeno pred starostjo 18 let.

[...]“

- 12 Člen 57a tega zakona določa:

„1. Če je oseba, ki naj bi storila dejanje, opredeljeno kot kaznivo dejanje, obravnavana pred jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) in je bila v času storitve tega dejanja stara 16 let ali več ter jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) meni, da varstveni ali vzgojni ukrep ni primeren, se lahko z obrazloženo odločbo izreče za nepristojno in zadevo odstopi državnemu tožilstvu, zato da se zadeva, če za zadevno osebo obstaja sum, da je storila prekršek ali kaznivo dejanje, za katero je mogoče omiliti stopnjo kaznivosti, obravnava pred posebnim senatom jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike), ki uporablja splošno kazensko pravo in splošni kazenski postopek, če je to potrebno, ali pa da se zadeva, če za osebo obstaja sum, da je storila kaznivo dejanje, za katero ni mogoče omiliti stopnje kaznivosti, obravnava pred porotnim sodiščem v sestavi, ki je določena v členu 119, drugi odstavek, sodnega zakonika, če je to potrebno. Jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) se lahko izreče za nepristojno le, če je poleg tega izpolnjen eden od teh pogojev:

- zadevni osebi je bil že izrečen en ali več ukrepov, navedenih v členu 37(2), točka 2a ali 2b, ali ji je bila odrejena ponudba za popravilo škode, urejena v členih od 37a do 37d;
- gre za eno od dejanj, navedenih v členih 373, 375, od 393 do 397, 400, 401, 417b, 417c in od 471 do 475 kazenskega zakonika, ali za poskus storitve katerega od dejanj, navedenih v členih od 393 do 397 kazenskega zakonika.

Obrazložitev zadeva osebnost zadevne osebe in njenih bližnjih ter stopnjo zrelosti zadevne osebe.

To določbo je mogoče uporabiti tudi v primeru, da je zadevna oseba v času izdaje sodbe že dopolnila starost 18 let. V tem primeru je treba zadevno osebo za namene tega poglavja šteti za mladoletno osebo.

2. Brez poseganja v člen 36a se lahko jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) izreče za nepristojno v zadevi na podlagi tega člena šele po tem, ko sta opravljena socialni in psihološki pregled v skladu s členom 50, drugi odstavek.

Namen psihološkega pregleda je presoja stanja glede na osebnost zadevne osebe in njenih bližnjih ter stopnjo zrelosti zadevne osebe. Vrsta, pogostost in teža dejanj, ki se ji očitajo, se upoštevajo, če prispevajo k oceni njene osebnosti. Kralj določi pravila, v skladu s katerimi je treba opraviti psihološki pregled.

Vendar:

- (1) lahko jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) zadevo odstopi brez poročila o psihološkem pregledu, če ugotovi, da se zadevna oseba temu pregledu izogiba ali ga odklanja,
- (2) lahko jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) zadevo odstopi, ne da bi odredilo socialni in psihološki pregled, če je bil osebi, mlajši od 18 let, zaradi storitve enega ali več dejanj iz členov 323, od 373 do 378, od 392 do 394, 401 in od 468 do 476 kazenskega zakonika, pri čemer je bila ta oseba v času storitve dejanja starejša od 16 let, s sodbo izrečen ukrep in je zadevna oseba ponovno preganjana zaradi enega ali več takih dejanj, storjenih po prvi obsodbi. Spis predhodnega postopka je treba priložiti spisu novega postopka;
- (3) lahko jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) pod istimi pogoji odloči o zahtevi za odstop zadeve glede osebe, mlajše od 18 let, ki je po dopolnitvi 16. leta starosti storila dejanje, opredeljeno kot kaznivo dejanje, ki se kaznuje s kaznijo zapora več kot 20 let in ki se preganja šele po dopolnjenem 18. letu.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 13 D. Piotrowski je poljski državlján, rojen 11. avgusta 1993 v Lapyju (Poljska).
- 14 Sąd Okręgowy w Białymstoku (okrožno sodišče v Białymstoku) je 17. julija 2014 za D. Piotrowskega izdalo evropski nalog za prijetje z namenom njegove predaje poljskim organom zaradi izvrševanja zapornih kazni, izrečenih v dveh sodbah tega sodišča. S prvo sodbo, izdano 15. septembra 2011, je bila zadevna oseba obsojena na šestmesečno zaporno kazen zaradi kraje kolesa. Z drugo sodbo, izrečeno 10. septembra 2012, je bila zadevna oseba obsojena na zaporno kazen dveh let in šestih mesecev zaradi neresničnih podatkov, ki jih je podala v povezavi s hudim napadom.
- 15 S sklepom onderzoeksrechter van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (preiskovalni sodnik sodišča prve stopnje v Bruslju za nizozemsko govorno območje, Belgija) z dne 6. junija 2016 je bil za D. Piotrowskega odrejen pripor z namenom predaje odreditveni državi članici, Republiki Poljski, zaradi izvršitve sodbe z dne 10. septembra 2012.
- 16 V istem sklepu pa je ta preiskovalni sodnik ugotovil, da glede na člen 4, točka 3, zakona o evropskem nalogu za prijetje evropskega naloga za prijetje, ki ga je izdalo Sąd Okręgowy w Białymstoku (okrožno sodišče v Białymstoku), ni mogoče izvršiti v zvezi s sodbo z dne 15. septembra 2011, ker je bil D. Piotrowski ob storitvi očitane kaznivega dejanja star 17 let in ker v obravnavani zadevi niso bili izpolnjeni pogoji, ki v Belgiji veljajo za kazenski pregon mladoletne osebe, ki je v času nastanka dejstev dopolnila 16 let.
- 17 Procureur des Konings (državni tožilec, Belgija) je 7. junija 2016 pri hof van beroep te Brussel (višje sodišče v Bruslju, Belgija) vložil pritožbo zoper navedeni sklep v delu, v katerem je z njim delno zavrnjena izvršitev zadevnega evropskega naloga za prijetje.
- 18 V zvezi s tem procureur des Konings (državni tožilec) trdi, da je lahko na podlagi zakona o varstvu mladoletnikov, tudi če je starost za kazensko odgovornost določena na 18 let, mladoletnik, starejši od 16 let, kazensko odgovoren, če je storil prekrške v cestnem prometu ali če se jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) izreče za nepristojno v zvezi z njim v primerih in pod pogoji, ki jih določa ta zakon. V zvezi s tem naj bi za uporabo razloga za zavrnitev iz člena 4, točka 3, zakona o evropskem nalogu za prijetje zadoščalo, da se abstraktno presodi merilo starosti, od katere je mogoče zadevnega

mladoletnika šteti za kazensko odgovornega. Torej v konkretnem primeru ne bi bilo treba preučiti dodatnih pogojev, ki morajo biti izpolnjeni v skladu z belgijskim pravom, za morebitni kazenski pregon zoper takega mladoletnika.

- 19 Na podlagi te pritožbe je bil spis v zvezi z izvršitvijo zadevnega evropskega naloga za prijetje razdeljen na dva dela.
- 20 Raadkamer van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (posvetovalni senat sodišča prve stopnje za nizozemsko govorno območje v Bruslju, Belgija) je 21. junija 2016 preučilo del tega naloga za prijetje, ki se nanaša na sodbo z dne 10. septembra 2012, in dovolilo predajo D. Piotrowskega Republiki Poljski za izvršitev te sodbe.
- 21 Vendar je v okviru postopka s pritožbo v zvezi z izvršitvijo sodbe z dne 15. septembra 2011 hof van beroep te Brussel (višje sodišče v Bruslju) tako kot procureur des Konings (državni tožilec) ugotovilo, da je lahko v belgijskem pravu, razen v primerih storitve prometnih prekrškov, kazenska odgovornost mladoletnikov, starejših od 16 let, podana le, če se jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) izreče za nepristojno in zadevo odstopi državnemu tožilstvu za namene kazenskega pregona pri posebnem senatu tega sodišča ali pri porotnem sodišču, odvisno od storjene kršitve.
- 22 V skladu s členom 57a(1) zakona o varstvu mladoletnikov pa lahko jeugdrechtbank (sodišče za mladoletnike) zadevo odstopi le, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev, in sicer če je bil v zvezi z zadevno osebo že izrečen en ali več varstvenih ali vzgojnih ukrepov oziroma ponudba za popravilo škode z mediacijo ali usklajevanjem ali pa če gre za storitev ali poskus storitve enega od hudih dejanj iz izrecno navedenih členov kazenskega zakonika. Ta določba poleg tega določa, da se mora obrazložitev odločbe o nepristojnosti tega sodišča nanašati na osebnost posameznika in njegovih bližnjih ter na stopnjo zrelosti tega posameznika. V skladu s členom 57a(2) tega zakona se navedeno sodišče načeloma lahko izreče za nepristojno šele po tem, ko sta opravljeni socialni in psihološki pregled glede navedene osebe.
- 23 V tem zakonodajnem okviru hof van beroep te Brussel (višje sodišče v Bruslju) navaja, da sodna praksa Hof van Cassatie (kasacijsko sodišče, Belgija) glede razlage člena 4, točka 3, zakona o evropskem nalogu za prijetje ni nedvoumna.
- 24 Glede uporabe razloga za zavrnitev iz te določbe je namreč drugi senat, francosko govoreči oddelek, Hof van Cassatie (kasacijsko sodišče) v sodbi z dne 6. februarja 2013 v bistvu razsodil, da ker postopek odstopa ne velja za osebo, ki jo preganjajo organi države članice, ki ni Kraljevina Belgija, je treba za predajo mladoletnika na podlagi evropskega naloga za prijetje *in concreto* presoditi pogoje, ki veljajo za pregon ali obsodbo te osebe v Belgiji kot izvršitveni državi članici. Vendar je Hof van Cassatie (kasacijsko sodišče), ki je odločalo na občni seji, s sodbo z dne 11. junija 2013 v bistvu ugotovilo, da načelo vzajemnega priznavanja pomeni, da sodišče izvršitvene države članice predaje mladoletne osebe, na katero se nanaša evropski nalog za prijetje, ne sme vezati na posebno odločbo o nepristojnosti, saj se mora to sodišče za tako morebitno predajo omejiti na abstraktno presojo merila starosti za kazensko odgovornost te mladoletne osebe.
- 25 Glede na to negotovost v sodni praksi in glede na to, da razlog za zavrnitev iz člena 4, točka 3, zakona o evropskem nalogu za prijetje pomeni prenos razloga za obvezno neizvršitev iz člena 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584, je hof van beroep te Brussel (višje sodišče v Bruslju) menilo, da je nujno, da Sodišče zaprosi za pojasnilo glede vsebine te določbe prava Unije, da bi lahko podalo razlago belgijskega prava v skladu z besedilom in ciljem tega okvirnega sklepa.

26 V teh okoliščinah je hof van beroep te Brussel (višje sodišče v Bruslju) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je treba člen 3, točka 3, Okvirnega sklepa [2002/584] razlagati tako, da je predaja oseb dopustna le, če je mogoče te osebe v skladu z zakonodajo izvršitvene države članice šteti za polnoletne, ali pa zgoraj navedeni člen izvršitveni državi članici dopušča, da preda tudi mladoletnike, ki so na podlagi nacionalnih določb od določene starosti naprej (in po potrebi ob izpolnjevanju nekaterih pogojev) lahko kazensko odgovorni?
2. V primeru, da predaja mladoletnikov s členom 3, točka 3, Okvirnega sklepa [2002/584] ni prepovedana: ali je treba to določbo potem razlagati tako, da:
 - (a) obstoj (teoretične) možnosti kaznovanja mladoletnikov v skladu z nacionalno zakonodajo od določene starosti naprej zadošča kot merilo, da se predaja dovoli (z drugimi besedami, zadošča abstraktna presoja na podlagi merila starosti, od katere naprej oseba velja za kazensko odgovorno, brez upoštevanja morebitnih dodatnih pogojev), ali tako, da
 - (b) niti načelo medsebojnega priznavanja iz člena 1(2) Okvirnega sklepa [2002/584] niti besedilo člena 3, točka 3, tega okvirnega sklepa ne nasprotujeta temu, da izvršitvena država članica opravi konkretno presojo posameznega primera, v okviru katere se lahko zahteva, da so pri osebi, ki se zahteva v okviru predaje, izpolnjeni enaki pogoji za kazensko odgovornost, kakor veljajo za državljane izvršitvene države članice, pri čemer se upošteva njihova starost v trenutku storitve dejanj, vrsta očitanih kaznivih dejanj in morebiti celo predhodni sodni postopki v odreditveni državi članici, ki so vodili do vzgojnega ukrepa, tudi če ti pogoji v odreditveni državi članici ne obstajajo?
3. Če izvršitvena država članica lahko opravi konkretno presojo, ali ni treba zaradi preprečitve nekaznovanosti razlikovati med predajo zaradi kazenskega pregona in predajo zaradi izvršitve kazni?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 27 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da mora izvršitveni pravosodni organ zavrnil predajo vseh oseb, za katere je izdan evropski nalog za prijetje in ki jih je treba šteti za mladoletne v skladu s pravom izvršitvene države članice, ali samo tiste mladoletne osebe, ki po tem pravu ne dosega starosti, da bi kazensko odgovarjale za dejanja, na podlagi katerih je bil zanje izdan nalog za prijetje.
- 28 V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora izvršitveni pravosodni organ v skladu s členom 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 izvršitev evropskega naloga za prijetje zavrnil, če oseba, za katero je izdan ta nalog, po zakonodaji izvršitvene države članice zaradi svoje starosti ne more biti „kazensko odgovorna za dejanja, na katerih temelji ta nalog“.
- 29 Tako je iz besedila člena 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 razvidno, da se razlog za neizvršitev, določen v tej določbi, ne nanaša na mladoletnike na splošno, ampak se nanaša le na tiste, ki ne dosega starosti, ki se zahteva v skladu s pravom izvršitvene države članice, da bi kazensko odgovarjali za dejanja, na katerih temelji nalog, izdan zanje.
- 30 Zakonodajalec Unije torej ni nameraval izključiti predaje za vse mladoletnike, temveč le za osebe, ki zaradi svoje starosti v izvršitveni državi članici ne morejo biti predmet kazenskega pregona ali obsodbe za zadevna dejanja, s čimer je tej državi članici prepuščena odločitev glede najnižje starosti, pri kateri oseba izpolnjuje pogoje za kazensko odgovornost za taka dejanja, saj to področje ni usklajeno.

- 31 Iz tega sledi, da je treba – kot je navedel generalni pravobranilec v točki 32 sklepnih predlogov – člen 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 glede na njegovo besedilo razlagati tako, da načeloma ne dopušča, da izvršitveni pravosodni organi zavrnejo predajo mladoletnih oseb, za katere je bil izdan evropski nalog za prijetje in ki so dopolnile minimalno starost, od katere lahko v skladu z zakonodajo izvršitvene države članice kazensko odgovarjajo za dejanja, na katerih temelji nalog, izdan zanje.
- 32 Kot je navedel tudi generalni pravobranilec v točki 29 sklepnih predlogov, pripravljalni dokumenti za to določbo tako razlogo podpirajo.
- 33 Namreč, na podlagi predloga Komisije za Okvirni sklep Sveta o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (COM(2001) 522 final) (UL 2001, C 332E, str. 305) je Evropski parlament v svojem poročilu z dne 14. novembra 2001, ki vsebuje osnutek zakonodajne resolucije za spremembe tega predloga (A5–0397/2001), predlagal, naj se členu 30a doda razlog za fakultativno zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje za osebo, za katero se šteje, da ni dosegla „starosti za kazensko odgovornost“ v skladu s pravom izvršitvene države članice.
- 34 Tako je razvidno, da je Parlament želel s tako spremembo, na podlagi katere je bil na koncu v Okvirni sklep 2002/584 vključen razlog za obvezno neizvršitev iz člena 3, točka 3, tega okvirnega sklepa, uvesti posebno izjemo od izvajanja sistema evropskega naloga za prijetje, s katero ne bi bilo mogoče izključiti predaje za vse mladoletne osebe na splošno, ampak samo za tiste, ki v skladu s pravom izvršitvene države članice zaradi svoje starosti ne morejo biti predmet nobenega postopka ali kazenske obsodbe za dejanja, na katerih temelji nalog, izdan zanje.
- 35 Razlaga člena 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584, navedena v točki 31 te sodbe, je prav tako potrjena z normativnim okvirom, v katerega se zdaj umešča ta okvirni sklep.
- 36 V zvezi s tem je namreč treba ugotoviti, da Direktiva 2016/800 zlasti za spodbujanje spoštovanja temeljnih otrokovih pravic, zagotovljenih z Listino in Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisano 4. novembra 1950 v Rimu, določa, kot izhaja iz njenega člena 1(b), skupna minimalna pravila, med drugim o varstvu procesnih pravic otrok, to je oseb, mlajših od 18 let, ki so v postopku na podlagi evropskega naloga za prijetje v skladu z Okvirnim sklepom 2002/584. Natančneje, člen 17 te direktive določa, da se več pravic, ki se priznavajo otrokom, ki so osumljene ali obdolžene osebe v nacionalnih kazenskih postopkih, smiselno uporablja za otroke, zoper katere je izdan tak nalog za prijetje, in sicer takoj ob njihovem prijetju v izvršitveni državi članici.
- 37 Te določbe Direktive 2016/800 potrjujejo, da pravo Unije, zlasti Okvirni sklep 2002/584, izvršitvenim pravosodnim organom načelno ne prepoveduje predaje mladoletnikov, ki so dosegli starost za kazensko odgovornost v izvršitveni državi članici. Vendar ta direktiva te organe zavezuje, da pri izvajanju tega sklepa tem mladoletnikom zagotavljajo spoštovanje posebnih procesnih pravic, zajamčenih v okviru kazenskih postopkov na nacionalni ravni, da bi zagotovili, kot je navedeno v uvodni izjavi 8 te direktive, da se vedno upoštevajo predvsem koristi otrok, zoper katere je izdan evropski nalog za prijetje, v skladu s členom 24(2) Listine.
- 38 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da mora izvršitveni pravosodni organ zavrniti samo predajo mladoletnih oseb, za katere je izdan evropski nalog za prijetje in ki v skladu s pravom izvršitvene države članice ne dosegajo starosti, ki se zahteva, da bi kazensko odgovarjale za dejanja, na katerih temelji nalog, izdan zanje.

Drugo vprašanje

- 39 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da mora izvršitveni pravosodni organ za odločitev o predaji mladoletne osebe, zoper katero je izdan evropski nalog za prijetje, samo preveriti, ali je zadevna oseba dosegla minimalno starost, od katere lahko v izvršitveni državi članici kazensko odgovarja za dejanja, na katerih ta nalog temelji, ali tako, da lahko ta organ presoja tudi, ali so v obravnavanem primeru izpolnjeni določeni dodatni pogoji v zvezi z individualno oceno, ki jih pravo te države članice konkretno določa za pregon ali obsodbo mladoletne osebe.
- 40 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča za razlago določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi njen okvir in cilje, ki jih uresničuje ureditev, katere del je (glej zlasti sodbi z dne 11. januarja 2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, točka 32, in z dne 25. januarja 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, točka 30).
- 41 Glede besedila člena 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 je treba navesti, da ta določa, da mora izvršitveni pravosodni organ izvršitev evropskega naloga za prijetje zavrniti, če zadevna oseba „zaradi svoje starosti ne more biti kazensko odgovorna“ – glede na pravo izvršitvene države članice – „za dejanja, na katerih temelji ta nalog“.
- 42 Iz besedila te določbe tako izhaja, da mora izvršitveni pravosodni organ za zavrnitev predaje mladoletne osebe, zoper katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, preveriti le, da ta oseba ni dosegla minimalne starosti, da bi bil na podlagi prava izvršitvene države članice zoper njo mogoč kazenski pregon ali obsodba zaradi dejanj, na katerih temelji evropski nalog za prijetje.
- 43 Člen 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 torej ne določa možnosti, da izvršitveni pravosodni organ pri odločanju o predaji zadevne osebe upošteva tudi dodatne pogoje v zvezi z individualno oceno, ki jih pravo njegove države članice konkretno določa za pregon ali obsodbo mladoletne osebe, kakršni so ti iz člena 57a(1) in (2) zakona o varstvu mladoletnikov. Odreditveni pravosodni organ mora uporabiti posebna pravila v zvezi s kazenskim pregonom dejanj, ki so jih mladoletniki storili v njegovi državi članici.
- 44 V teh okoliščinah, v katerih ni izrecne navedbe v tem smislu, besedilo člena 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 ne more podpreti razlage, v skladu s katero bi moral izvršitveni pravosodni organ zavrniti predajo mladoletne osebe, zoper katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, na podlagi presoje posebnega položaja te osebe in dejanj, na katerih nalog, izdan zanjo, temelji, in sicer glede na dodatne pogoje v zvezi z individualno oceno, ki konkretno veljajo za kazensko odgovornost mladoletne osebe za taka dejanja v izvršitveni državi članici.
- 45 Ta ugotovitev je potrjena, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 55 sklepnih predlogov, z okvirom in splošno sistematiko, v katera je ta določba umeščena, ter s cilji, ki jim sledi Okvirni sklep 2002/584.
- 46 Glede okvira in splošne sistematike člena 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 je treba opozoriti, da – kot je razvidno zlasti iz njegovega člena 1(1) in (2) ter iz uvodnih izjav 5 in 7 – je cilj tega okvirnega sklepa nadomestitev sistema večstranske izročitve, ki se je oblikoval na podlagi Evropske konvencije o izročitvi z dne 13. decembra 1957, s sistemom predaje obsojenih ali osumljenih oseb med pravosodnimi organi zaradi izvršitve kazni ali kazenskega pregona, pri čemer ta sistem temelji na načelu medsebojnega priznavanja (sodbe z dne 16. novembra 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, točka 35; z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, točka 75, in z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, točka 25).

- 47 Na področju, ki ga ureja Okvirni sklep 2002/584, je načelo medsebojnega priznavanja, ki je – kot izhaja zlasti iz uvodne izjave 6 Okvirnega sklepa – „temeljni kamen“ pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, konkretizirano v členu 1(2) tega okvirnega sklepa, v skladu s katerim so države članice načeloma zavezane k izvršitvi vsakega evropskega naloga za prijetje (sodba z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, točka 79 in navedena sodna praksa).
- 48 Iz tega izhaja, da lahko izvršitveni pravosodni organ načeloma izvršitev takega naloga zavrne samo v primerih obvezne neizvršitve, določenih v členu 3 Okvirnega sklepa 2002/584, ali v primerih fakultativne neizvršitve, določenih v členih 4 in 4a tega okvirnega sklepa. Zato je, medtem ko je izvršitev evropskega naloga za prijetje načelo, zavrnitev izvršitve določena kot izjema, ki jo je treba razlagati ozko (glej v tem smislu sodbi z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 19, in z dne 10. avgusta 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točki 50 in 51).
- 49 Res je, da je Sodišče že priznalo, da so omejitve načel medsebojnega priznavanja in zaupanja med državami članicami v izjemnih okoliščinah mogoče. Poleg tega, kot izhaja iz člena 1(3) Okvirnega sklepa 2002/584, ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti spoštovanja temeljnih pravic, kot so med drugim določene z Listino (glej v tem smislu sodbo z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, točki 82 in 83) in v obravnavanem primeru posebej v členu 24 Listine v zvezi s pravicami otrok, ki jih morajo države članice spoštovati ob izvajanju tega okvirnega sklepa.
- 50 Vendar je glede postopka v zvezi z evropskim nalogom za prijetje za zagotavljanje teh pravic odgovorna predvsem odreditvena država članica, za katero se domneva, da spoštuje pravo Unije in zlasti temeljne pravice, priznane s tem pravom (glej v tem smislu Mnenje 2/13 (Pristop Unije k EKČP) z dne 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, točka 191 in navedena sodna praksa).
- 51 Po tem pojasnilu je treba opozoriti, na eni strani, da razloga za obvezno neizvršitev iz člena 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 kot izjemo od splošnega načela izvršitve evropskega naloga za prijetje ni mogoče razlagati tako, da bi bila izvršitvenemu pravosodnemu organu dovoljena zavrnitev izvršitve takega naloga na podlagi analize, ki ni izrecno določena s to določbo ali z drugim pravilom tega okvirnega sklepa, kot je to, v skladu s katerim bi bilo treba presoditi, ali so v obravnavanem primeru izpolnjeni dodatni pogoji v zvezi z individualno oceno, ki jih pravo izvršitvene države članice konkretno določa za morebiten pregon ali obsodbo mladoletne osebe.
- 52 Na drugi strani je treba ugotoviti, da se lahko taka presoja nanaša na elemente, ki so, tako kot v postopku v glavni stvari, subjektivne narave, kot so osebnost, bližnji in stopnja zrelosti zadevne mladoletne osebe, ali objektivne narave, kot so ponovne kršitve in obstoj ukrepov za zaščito mladoletnikov, ki so bili že sprejeti, kar bi dejansko povzročilo vsebinski pregled analize, ki je bila že opravljena v okviru sodne odločbe, ki je bila sprejeta v odreditveni državi članici in na kateri temelji evropski nalog za prijetje. Kot pa je generalni pravobranilec navedel v točki 56 sklepnih predlogov, bi tak pregled kršil načelo medsebojnega priznavanja in mu odvzel polni učinek, to načelo pa zahteva, da obstaja vzajemno zaupanje v to, da vsaka država članica sprejema uporabo kazenskega prava, ki velja v drugih državah članicah, čeprav bi izvajanje njenega nacionalnega prava privedlo do drugačne rešitve, in torej ne omogoča, da izvršitveni pravosodni organ presojo o kazenski odgovornosti mladoletne osebe, za katero je bil izdan evropski nalog za prijetje – ki je bila že opravljena v okviru sodne odločbe, na kateri ta mandat temelji, v odreditveni državi članici – nadomesti s svojo.
- 53 Taka možnost bi bila tudi v nasprotju s ciljem olajševanja in pospeševanja pravosodnega sodelovanja, ki mu sledi Okvirni sklep 2002/584 (glej v tem smislu sodbi z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, točka 76, in z dne 25. januarja 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, točka 31).

- 54 Ni namreč sporno, da je bil s tem okvirnim sklepom uveden poenostavljen in učinkovitejši sistem predaje – med pravosodnimi organi – oseb, ki so bile obsojene ali osumljene kršitve kazenskega prava (glej v tem smislu sodbi z dne 28. junija 2012, *West*, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, točka 53, in z dne 16. julija 2015, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 40), ki – kot je razvidno iz uvodne izjave 5 navedenega okvirnega sklepa – omogoča, da se odpravijo zapleti in zamude pri postopkih izročitve, ki so obstajali pred sprejetjem tega okvirnega sklepa (sodba z dne 30. maja 2013, *F*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, točka 57).
- 55 Tak cilj je med drugim podprt z roki za sprejetje odločb v zvezi z evropskim nalogom za prijetje (sodba z dne 30. maja 2013, *F*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, točka 58), ki jih morajo države članice spoštovati (sodba z dne 25. januarja 2017, *Vilkas*, C-640/15, EU:C:2017:39, točka 32 in navedena sodna praksa) in katerih pomen je izražen v več določbah Okvirnega sklepa 2002/584 (sodba z dne 16. julija 2015, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 56 Kar zadeva, natančneje, sprejetje odločbe o izvršitvi evropskega naloga za prijetje, člen 17(1) Okvirnega sklepa 2002/584 določa, da je treba ta nalog „obravnavati in izvršiti kot nujno zadevo“. V odstavkih 2 in 3 tega člena so določeni natančni roki za sprejetje končne odločbe o izvršitvi navedenega naloga, in sicer 10 ali 60 dni, glede na to, ali zahtevana oseba soglaša s predajo. Samo v posebnih primerih, v katerih evropskega naloga za prijetje v teh rokih ni mogoče izvršiti, člen 17(4) dopušča, da se rok podaljša za 30 dni, pri čemer mora izvršitveni pravosodni organ o tem nemudoma obvestiti odreditveni pravosodni organ in pojasniti razloge za zamudo. Poleg teh posebnih primerov lahko država članica v skladu s členom 17(7) od navedenih rokov odstopi samo v izjemnih okoliščinah, pri čemer mora o tem obvestiti tudi Eurojust in navesti razloge za zamudo.
- 57 Za poenostavitev in pospešitev postopka predaje v skladu z roki iz člena 17 Okvirnega sklepa 2002/584 je v Prilogi k temu okvirnemu sklepu določen poseben obrazec, ki ga morajo odreditveni pravosodni organi izpolniti z navedbo zahtevanih posebnih informacij.
- 58 V skladu s členom 8 Okvirnega sklepa 2002/584 te informacije vključujejo identiteto in državljanstvo zahtevane osebe, dokazilo o izvršljivi sodbi, nalogu za prijetje ali kateri koli drugi izvršljivi sodni odločbi z enakim učinkom, ki spada v okvir členov 1 in 2 tega okvirnega sklepa, naravo in zakonsko označbo kaznivega dejanja, opis okoliščin, v katerih je bilo kaznivo dejanje storjeno, vključno s časom, krajem in stopnjo vpletenosti zahtevane osebe, že izrečeno kazen ali razpon predpisane kazni za storjeno kaznivo dejanje v odreditveni državi članici ter, kolikor je to mogoče, še druge posledice kaznivega dejanja.
- 59 Tako se zdi, da je cilj navedenih informacij zagotoviti minimalne uradne podatke, ki so potrebni, da lahko izvršitveni pravosodni organi čim prej izvršijo evropski nalog za prijetje, tako da nemudoma sprejmejo odločitev o predaji. Obrazec iz Priloge k Okvirnemu sklepu 2002/584 ne vsebuje nobene posebne informacije, ki bi izvršitvenim pravosodnim organom omogočala, da po potrebi presodijo posebni položaj zadevne mladoletne osebe na podlagi subjektivnih ali objektivnih pogojev, kot so tisti iz odstavkov 1 in 2 člena 57a zakona o zaščiti mladoletnikov, ki so konkretno določeni za možnost pregona ali obsodbe mladoletne osebe na podlagi kazenskega prava njihove države članice.
- 60 Res je sicer, kot navajata italijanska in romunska vlada v svojih pisnih stališčih, da če izvršitveni pravosodni organi menijo, da informacije, ki jih je poslala odreditvena država članica, ne zadostujejo za odločitev o predaji, imajo možnost, da na podlagi člena 15(2) Okvirnega sklepa 2002/584 zahtevajo, da se jim nujno pošljejo potrebne dodatne informacije, da bi pridobili druge dokaze, predložene pred odreditvenim pravosodnim organom.
- 61 Vendar je treba ugotoviti, da je ta možnost skrajno sredstvo le za izjemne primere, v katerih izvršitveni pravosodni organ meni, da nima vseh formalnih dokazil, potrebnih za sprejetje nujne odločitve o predaji. V teh okoliščinah bi lahko bil izvršitveni pravosodni organ zaradi prakse države članice, da se presoja poseben položaj mladoletne osebe, na katero se nanaša evropski nalog za prijetje, ki ga je

izdal organ druge države članice, prisiljen, da od odreditvenega pravosodnega organa sistematično zahteva dodatne podatke, da bi se lahko prepričal, da so izpolnjeni dodatni pogoji v zvezi z individualno oceno, ki konkretno omogočajo pregon ali obsodbo mladoletne osebe v izvršitveni državi članici, kar bi cilju poenostavljanja in pospeševanja predaje odvzelo vsakršen polni učinek.

- 62 Glede na vse zgornje preudarke je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da mora izvršitveni pravosodni organ za odločitev o predaji mladoletne osebe, za katero je izdan evropski nalog za prijetje, samo preveriti, ali je zadevna oseba dosegla minimalno starost, od katere lahko v izvršitveni državi članici kazensko odgovarja za dejanja, na katerih ta nalog temelji, ne da bi mu bilo treba upoštevati morebitne dodatne pogoje v zvezi z individualno oceno, ki jih pravo te države članice konkretno določa za pregon ali obsodbo mladoletne osebe zaradi takih dejanj.

Tretje vprašanje

- 63 Glede na odgovor na drugo vprašanje na tretje vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 64 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. Člen 3, točka 3, Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009, je treba razlagati tako, da mora pravosodni organ izvršitvene države članice zavrniti le predajo mladoletnih oseb, za katere je izdan evropski nalog za prijetje in ki v skladu s pravom izvršitvene države članice ne dosegajo starosti, ki se zahteva, da bi kazensko odgovarjale za dejanja, na katerih temelji nalog, izdan zanje.
2. Člen 3, točka 3, Okvirnega sklepa 2002/584, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2009/299, je treba razlagati tako, da mora pravosodni organ izvršitvene države članice za odločitev o predaji mladoletne osebe, za katero je izdan evropski nalog za prijetje, le preveriti, ali je zadevna oseba dosegla minimalno starost, od katere lahko v izvršitveni državi članici kazensko odgovarja za dejanja, na katerih ta nalog temelji, ne da bi mu bilo treba upoštevati morebitne dodatne pogoje v zvezi z individualno oceno, ki jih pravo te države članice konkretno določa za pregon ali obsodbo mladoletne osebe zaradi takih dejanj.

Podpisi